

I.

(Zakonodavni akti)

UREDBE

UREDBA (EU) 2021/1056 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 24. lipnja 2021.

o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 175. treći stavak i članak 322. stavak 1. točku (a),

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Revizorskog suda ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenja Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽²⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽³⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽⁴⁾,

budući da:

- (1) Regulatornim okvirom kojim se uređuje kohezijska politika Unije za razdoblje od 2021. do 2027. u kontekstu sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira doprinosi se ispunjavanju obveza Unije u pogledu provedbe Pariškog sporazuma donesenog u sklopu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama ⁽⁵⁾ („Pariški sporazum“), ulažući napore da se porast globalne temperature ograniči na 1,5 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju, i ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda, koncentriranjem financijskih sredstava Unije na zelene ciljeve. Ovom bi se Uredbom trebao provesti jedan od prioriteta utvrđenih u Komunikaciji Komisije od 11. prosinca 2019. naslovljenoj „Europski zeleni plan“ te je ona dio Plana ulaganja za održivu Europu kojim se osigurava namjensko financiranje u okviru mehanizma za pravednu tranziciju u kontekstu kohezijske politike za ublažavanje socijalnih, ekonomskih i okolišnih troškova tranzicije prema klimatski neutralnom i kružnom gospodarstvu, pri čemu se sve preostale emisije stakleničkih plinova kompenziraju jednakim apsorpcijskim vrijednostima.
- (2) Tranzicija prema klimatski neutralnom i kružnom gospodarstvu jedan je od najvažnijih ciljeva politike za Uniju. Europsko vijeće je 12. prosinca 2019. podržalo cilj postizanja klimatski neutralne Unije do 2050., u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma. Borba protiv klimatskih promjena i uništavanja okoliša dugoročno će svima donijeti koristi te u srednjoročnom razdoblju pruža prilike i izazove za sve, no sve regije i države članice ne počinju tranziciju s istog polazišta niti imaju jednake kapacitete za odgovor. Neke su naprednije od drugih te tranzicija podrazumijeva veći socijalni, ekonomski i okolišni učinak na regije koje se u velikoj mjeri oslanjaju na fosilna goriva

⁽¹⁾ SL C 290, 1.9.2020., str. 1.

⁽²⁾ SL C 311, 18.9.2020., str. 55. i SL C 429, 11.12.2020., str. 240.

⁽³⁾ SL C 324, 1.10.2020., str. 74.

⁽⁴⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 18. svibnja 2021. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 7. lipnja 2021.

⁽⁵⁾ SL L 282, 19.10.2016., str. 4.

za korištenje energije - posebno na ugljen, lignit, treset i naftni škriljavec - ili na industrije s visokim emisijama stakleničkih plinova. Takva situacija ne stvara samo rizik od neujednačene brzine tranzicije u Uniji u pogledu djelovanja u području klime, već i rizik od sve većih razlika među regijama, koje su štetne za ciljeve socijalne, ekonomske i teritorijalne kohezije.

- (3) Kako bi tranzicija bila uspješna i socijalno prihvatljiva za sve, mora biti pravedna i uključiva. Stoga Unija, države članice i njihove regije moraju od samog početka uzeti u obzir socijalne, ekonomske i okolišne učinke tranzicije te uvesti sve moguće instrumente kako bi se ublažile negativne posljedice. Proračun Unije ima važnu ulogu u tom pogledu.
- (4) Kako je navedeno u europskom zelenom planu i Planu ulaganja za održivu Europu, mehanizam za pravednu tranziciju trebao bi dopunjavati druga djelovanja u okviru sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje od 2021. do 2027. Njime bi se trebalo doprinijeti ublažavanju socijalnih, ekonomskih i okolišnih posljedica, osobito na radnike pogođene tranzicijom prema klimatski neutralnoj Uniji do 2050., objedinjavanjem proračunske potrošnje Unije za klimatske i socijalne ciljeve na regionalnoj razini i postizanjem viših socijalnih i okolišnih standarda.
- (5) Ovom bi se Uredbom trebao uspostaviti Fond za pravednu tranziciju (FPT), jedan od stupova mehanizma za pravednu tranziciju koji se provodi u okviru kohezijske politike. Ciljevi su FPT-a ublažiti negativne učinke klimatske tranzicije pružanjem potpore najteže pogođenim područjima i radnicima te promicati uravnoteženu socioekonomsku tranziciju. U skladu s jedinstvenim specifičnim ciljem FPT-a, djelovanjima koja se podupiru iz FPT-a trebalo bi se izravno doprinijeti smanjenju učinka tranzicije ublažavanjem negativnih posljedica na zapošljavanje te financiranjem diversifikacije i modernizacije lokalnog gospodarstva. Jedinstven specifični cilj FPT-a uspostavlja se na istoj razini te se navodi zajedno s ciljevima politike utvrđenima u Uredbi (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾.
- (6) Uzimajući u obzir europski zeleni plan kao Unijinu strategiju održivog rasta i važnost borbe protiv klimatskih promjena u skladu s obvezama Unije u pogledu provedbe Pariškog sporazuma te obvezom u pogledu ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda, FPT-om se namjerava doprinijeti uključivanju djelovanja u području klime i okolišne održivosti te ostvarivanju općeg cilja da se s 30 % proračunskih rashoda Unije podupiru klimatski ciljevi i ambicije da se osigura 7,5 % godišnje potrošnje u okviru višegodišnjeg financijskog okvira za ciljeve u području bioraznolikosti u 2024. i 10 % godišnje potrošnje u okviru višegodišnjeg financijskog okvira za ciljeve u području bioraznolikosti u 2026. i 2027., istodobno uzimajući u obzir postojeća preklapanja klimatskih ciljeva i ciljeva u području bioraznolikosti. Sredstva iz vlastite omotnice FPT-a dodatna su u odnosu na ulaganja koja su potrebna za postizanje općeg cilja da 30 % proračunskih rashoda Unije doprinosi klimatskim ciljevima. Tim bi se sredstvima trebalo u potpunosti doprinijeti postizanju tog cilja zajedno sa sredstvima prenesenima na dobrovoljnoj osnovi iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/1058 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾ i Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁸⁾. U tom kontekstu FPT-om bi se trebale podupirati aktivnosti kojima se poštuju klimatski i okolišni standardi i prioriteti Unije te kojima se ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁹⁾ i kojima se osigurava prijelaz prema niskougljičnom gospodarstvu na putu prema postizanju klimatski neutralne Unije do 2050.

⁽⁶⁾ Uredba (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu za upravljanje granicama i viznu politiku (vidjeti stranicu 159 ovoga Službenog lista).

⁽⁷⁾ Uredba (EU) 2021/1058 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o Europskom fondu za regionalni razvoj i Kohezijskom fondu (vidjeti stranicu 60 ovoga Službenog lista).

⁽⁸⁾ Uredba (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1296/2013 (vidjeti stranicu 21 ovoga Službenog lista).

⁽⁹⁾ Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020., str. 13.).

- (7) Sredstvima iz FPT-a trebala bi se dopuniti sredstva dostupna u okviru kohezijske politike.
- (8) Tranzicija na klimatski neutralno gospodarstvo izazov je za sve države članice. Bit će posebno zahtjevna za one države članice koje se u velikoj mjeri oslanjaju ili koje su se donedavno oslanjale na fosilna goriva ili industrijske aktivnosti s visokim emisijama stakleničkih plinova koje je potrebno postupno ukinuti ili se trebaju prilagoditi zbog tranzicije prema klimatski neutralnom gospodarstvu, ali im za to nedostaje financijskih sredstava. FPT bi stoga trebao obuhvaćati sve države članice, ali raspodjela njegovih financijskih sredstava trebala bi se usmjeriti na ona područja koja su najpogođenija postupkom klimatske tranzicije i ta bi raspodjela trebala odražavati kapacitet država članica da financiraju potrebna ulaganja kako bi se nosile s tranzicijom prema klimatski neutralnom gospodarstvu.
- (9) Na ovu se Uredbu primjenjuju horizontalna financijska pravila koja su Europski parlament i Vijeće donijeli na temelju članka 322. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Ta su pravila utvrđena u Uredbi (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁰⁾ („Financijska uredba”) i njima se osobito određuje postupak donošenja i izvršenja proračuna s pomoću bespovratnih sredstava, nagrada, neizravnog izvršenja, financijskih instrumenata, proračunskih jamstava, financijske pomoći i nadoknade troškova vanjskim stručnjacima, te predviđaju provjere odgovornosti financijskih izvršitelja. Pravila donesena na temelju članka 322. UFEU-a uključuju i opći režim uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije.
- (10) Kako bi se osigurala djelotvorna uporaba sredstava FPT-a, pristup FPT-u trebalo bi ograničiti na 50 % nacionalnih dodijeljenih sredstava za one države članice koje se još nisu obvezale provesti cilj, u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma, postizanja klimatski neutralne Unije do 2050., dok bi preostalih 50 % trebalo biti dostupno za programiranje po prihvaćanju takve obveze. Kako bi se osigurala pravednost i jednako postupanje prema državama članicama, ako se država članica do 31. prosinca bilo koje godine počevši od 2022. nije obvezala na provedbu cilja postizanja klimatski neutralne Unije do 2050., proračunsku obvezu za prethodnu godinu trebalo bi opozvati u cijelosti sljedeće godine.
- (11) U skladu s Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094 ⁽¹¹⁾ i u okviru sredstava koja se njome dodjeljuju, trebalo bi u okviru FPT-a provesti mjere za oporavak i otpornost kako bi se otklonio dosad nezabilježen učinak krize uzrokovane bolešću COVID-19. Takva dodatna sredstva trebala bi se upotrebljavati na način da se osigura usklađenost s rokovima predviđenima u toj Uredbi.
- (12) Ovom bi se Uredbom trebale utvrditi vrste ulaganja za koje bi potpora rashodima iz FPT-a bila dozvoljena. Sve aktivnosti koje se podupiru trebale bi se provoditi uz potpuno poštovanje klimatskih, okolišnih i socijalnih obveza te prioriteta Unije. Popis ulaganja trebao bi uključivati ona koja podupiru lokalna gospodarstva poticanjem njihova unutarnjeg potencijala rasta u skladu s odgovarajućim strategijama pametne specijalizacije, uključujući, prema potrebi, održivi turizam. Ulaganja trebaju biti dugoročno održiva, uzimajući u obzir sve ciljeve europskog zelenog plana. Financirani projekti trebali bi doprinijeti tranziciji na održivo, klimatski neutralno i kružno gospodarstvo, uključujući mjere kojima je cilj povećanje učinkovitosti resursa. Spaljivanje otpada ne bi trebalo primati potporu s obzirom na to da ta aktivnost pripada donjem dijelu hijerarhije otpada u kružnom gospodarstvu. Savjetodavne usluge kojima se doprinosi provedbi mjera koje se podupiru iz FPT-a trebale bi biti prihvatljive. Ponovna naturalizacija lokacija, razvoj zelene infrastrukture i upravljanje vodama trebali bi se moći poduprijeti kao dio projekta obnove zemljišta. Kad je riječ o podupiranju mjera energetske učinkovitosti, FPT-om bi se trebala moći podupirati ulaganja kao što su ona kojima se doprinosi smanjenju energetske siromaštva, prvenstveno poboljšanjem energetske učinkovitosti stambenog fonda. FPT-om bi se također trebalo moći podupirati razvoj inovativnih tehnologija skladištenja.

⁽¹⁰⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredbi (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

⁽¹¹⁾ Uredba Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.).

- (13) Radi zaštite građana koji su najranjiviji u pogledu klimatske tranzicije, FPT-om bi također trebalo obuhvatiti stjecanje dodatnih vještina i prekvalifikacije, uključujući osposobljavanje, pogođenih radnika, neovisno o tome jesu li još uvijek zaposleni ili su zbog tranzicije izgubili posao. FPT-om bi trebalo nastojati da im se pomogne da se prilagode novim prilikama za zapošljavanje. FPT-om bi također trebalo pružiti sve odgovarajuće oblike potpore tražiteljima zaposlenja, uključujući pomoć pri traženju posla, i njihovo aktivno uključivanje na tržište rada. Svi tražitelji zaposlenja koji su izgubili posao u sektorima pogođenima tranzicijom u regiji obuhvaćenoj teritorijalnim planom za pravednu tranziciju trebali bi biti prihvatljivi za potporu iz FPT-a, čak i ako radnici koji su bili otpušteni nemaju boravište u toj regiji. Potrebno je posvetiti dužnu pažnju građanima kojima prijete energetske siromaštvo, posebno pri provedbi mjera energetske učinkovitosti za poboljšanje uvjeta socijalnog stanovanja.
- (14) Potpora za aktivnosti u područjima obrazovanja i socijalne uključenosti trebala bi biti dopuštena, kao i potpora za socijalnu infrastrukturu za potrebe objekata za skrb o djeci i starijim osobama te centara za osposobljavanje, pod uvjetom da su te aktivnosti na odgovarajući način obrazložene u teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju. Kad je riječ o skrbi za starije osobe, trebalo bi očuvati načelo promicanja skrbi u zajednici. Socijalne i javne usluge u tim područjima mogle bi upotpuniti kombinaciju ulaganja. Za svu potporu u tim područjima trebalo bi zahtijevati odgovarajuće obrazloženje u teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju te bi ona trebala biti u skladu s ciljevima europskog stupa socijalnih prava.
- (15) Kako bi se odgovorilo na specifičnu situaciju i ulogu žena u tranziciji na klimatski neutralno gospodarstvo, trebalo bi promicati rodnu ravnopravnost. Sudjelovanje žena na tržištu rada i žensko poduzetništvo te jednake plaće imaju važnu ulogu u osiguravanju jednakih mogućnosti. U okviru FPT-a također bi posebnu pozornost trebalo posvetiti ranjivim skupinama koje su nerazmjerno pogođene negativnim učincima tranzicije, kao što su radnici s invaliditetom. Potrebno je očuvati identitet rudarskih zajednica te zaštititi kontinuitet prošlih i budućih zajednica. To uključuje posvećivanje posebne pozornosti njihovoj materijalnoj i nematerijalnoj rudarskoj baštini, uključujući njihovu kulturu.
- (16) Kako bi se povećala gospodarska diversifikacija područja na koje utječe tranzicija, FPT-om bi trebalo pružati potporu poduzećima i gospodarskim dionicima, među ostalim putem potpore produktivnim ulaganjima u mikropoduzeća te u mala i srednja poduzeća ⁽¹²⁾ (MSP-ovi). Produktivna ulaganja treba tumačiti kao ulaganje u fiksni kapital ili nematerijalnu imovinu poduzeća u svrhu proizvodnje robe i usluga čime se doprinosi bruto investicijama i zapošljavanju. Za poduzeća koja nisu MSP-ovi, produktivna ulaganja trebala bi se podupirati samo ako su potrebna za smanjenje broja izgubljenih radnih mjesta zbog tranzicije, stvaranjem ili očuvanjem znatnog broja radnih mjesta te ako to ne dovodi do premještanja niti je rezultat premještanja. Ulaganja u postojeća industrijska postrojenja, uključujući ona obuhvaćena sustavom Unije za trgovanje emisijama, trebala bi biti dopuštena ako doprinose tranziciji prema klimatski neutralnom gospodarstvu Unije do 2050. i vode prema emisijama koje su znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti utvrđenih za dodjelu besplatnih emisijskih jedinica na temelju Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹³⁾ te ako ona rezultiraju očuvanjem znatnog broja radnih mjesta. Svako takvo ulaganje trebalo bi u tom smislu obrazložiti u odgovarajućem teritorijalnom planu za pravednu tranziciju. Kako bi se zaštitio integritet unutarnjeg tržišta i kohezijske politike, potpora poduzećima trebala bi biti u skladu s pravilima Unije o državnim potporama kako su utvrđena u člancima 107. i 108. UFEU-a te, posebno, potpora produktivnim ulaganjima u poduzeća koja nisu MSP-ovi trebala bi biti ograničena na poduzeća koja se nalaze na područjima koja su određena kao potpomognuta područja u smislu članka 107. stavka 3. točaka (a) i (c) UFEU-a.
- (17) Kako bi se osigurala fleksibilnost za programiranje sredstava FPT-a u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast”, trebalo bi biti moguće pripremiti zasebni program FPT-a ili programirati sredstva iz FPT-a u jednom ili više namjenskih prioriteta u okviru programa koji se podupiru iz EFRR-a, fonda ESF+ ili Kohezijskog fonda. U skladu s Uredbom (EU) 2021/1060 sredstva FPT-a mogla bi se povećati na dobrovoljnoj osnovi dopunskim financiranjem iz EFRR-a i fonda ESF+. U tom slučaju odgovarajući iznosi preneseni iz EFRR-a i fonda ESF+ trebali bi biti usklađeni s vrstama operacija utvrđenima u teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju.

⁽¹²⁾ Preporuka Komisije od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća, malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36.).

⁽¹³⁾ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

- (18) Potporu FPT-a trebalo bi uvjetovati djelotvornom provedbom postupka tranzicije na određenom području kako bi se ostvarilo klimatski neutralno gospodarstvo. U tom bi pogledu države članice, u socijalnom dijalogu i u suradnji s relevantnim dionicima, u skladu s relevantnom odredbom o partnerstvu Uredbe (EU) 2021/1060, te uz potporu Komisije, trebale pripremiti teritorijalne planove za pravednu tranziciju u kojima će biti utvrđen postupak tranzicije, u skladu s njihovim integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima. U tu bi svrhu Komisija trebala uspostaviti platformu za pravednu tranziciju koja bi se nadovezala na postojeću platformu za rudarske regije u tranziciji kako bi se omogućile bilateralne i multilateralne razmjene iskustava o naučenim lekcijama i najboljih praksi u svim pogođenim sektorima. Države članice trebale bi osigurati da općine i gradovi budu uključeni u provedbu sredstava FPT-a i da se njihove potrebe u tom kontekstu uzmu u obzir.
- (19) U teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju trebalo bi utvrditi najteže pogođena područja na koja bi potpora FPT-a trebala biti koncentrirana te bi trebalo opisati posebna djelovanja koja treba poduzeti za ostvarivanje klimatskih i energetske ciljeva Unije za 2030. i klimatski neutralnog gospodarstva Unije do 2050., posebno u pogledu prenamjene ili zatvaranja postrojenja koja uključuju proizvodnju fosilnih goriva ili druge aktivnosti s visokim emisijama stakleničkih plinova. Ta bi područja trebala biti precizno definirana i trebala bi odgovarati regiji razine 3 zajedničkog razvrstavanja prostornih jedinica za statistiku („regije razine NUTS 3”), kako je utvrđeno u Uredbi (EZ) br. 1059/2003 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁴⁾, ili biti njezini dijelovi. U planovima bi trebalo utvrditi izazove i potrebe tih područja, uzimajući u obzir rizike depopulacije, te utvrditi vrste operacija koje su potrebne da bi se doprinijelo otvaranju radnih mjesta na razini korisnikâ plana i na način kojim se osigurava usklađen razvoj gospodarske aktivnosti otpornih na klimatske promjene koje su u skladu s tranzicijom na klimatski neutralno gospodarstvo i s ciljevima europskog zelenog plana. Kad su takva područja utvrđena, dodatnu pozornost trebalo bi posvetiti posebnostima otoka, otočnih područja i najudaljenijih regija u kojima bi zemljopisne i socioekonomske značajke mogle zahtijevati drugačiji pristup kako bi se podržao postupak tranzicije prema klimatski neutralnom gospodarstvu. Financijska potpora iz FPT-a trebala bi se primati samo za ulaganja u skladu s teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju. Teritorijalni planovi za pravednu tranziciju trebali bi biti dio programa koji se podupiru iz, ovisno o slučaju, EFRR-a, fonda ESF+, Kohezijskog fonda ili FPT-a, koje odobrava Komisija.
- (20) Kako bi se poboljšala usmjerenost na rezultate upotrebe sredstava FPT-a, Komisija bi, u skladu s načelom proporcionalnosti, trebala moći primijeniti financijske ispravke u slučaju ozbiljno slabog postizanja ciljnih vrijednosti utvrđenih za specifični cilj FPT-a.
- (21) Kako bi se utvrdio odgovarajući financijski okvir za FPT, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za utvrđivanje godišnje raščlambe raspoloživih dodijeljenih sredstava po državi članici.
- (22) S obzirom na to da cilj ove Uredbe, odnosno pružanje potpore ljudima, gospodarstvu i okolišu područja koja se suočavaju s gospodarskom i socijalnom preobrazbom, u njihovoj tranziciji na klimatski neutralno gospodarstvo, ne mogu dostatno ostvariti države članice zbog razlike u stupnju razvijenosti među različitim regijama i zaostalost regija u najnepovoljnijem položaju, kao i zbog ograničenih financijskih sredstava država članica i regija, nego se zbog potrebe za dosljednim okvirom provedbe koji obuhvaća nekoliko fondova Unije u okviru podijeljenog upravljanja on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (23) S obzirom na donošenje ove Uredbe nakon početka programskog razdoblja i uzimajući u obzir potrebu za koordiniranom i usklađenom provedbom FPT-a te kako bi se omogućila njezina brza provedba, ona bi trebala stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*,

⁽¹⁴⁾ Uredba (EZ) br. 1059/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. svibnja 2003. o uspostavi zajedničke klasifikacije prostornih jedinica za statistiku (NUTS) (SL L 154, 21.6.2003., str. 1.).

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet i područje primjene

Ovom se Uredbom uspostavlja Fond za pravednu tranziciju (FPT) radi pružanja potpore ljudima, gospodarstvima i okolišu područja koja se suočavaju s velikim socioekonomskim izazovima koji proizlaze iz postupka tranzicije prema klimatskim i energetske ciljevima Unije za 2030. kako su definirani u članku 2. točki 11. Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁵⁾ i klimatski neutralnom gospodarstvu Unije do 2050.

U njoj se utvrđuje specifični cilj FPT-a, njegov geografski opseg i sredstva, područje primjene njegove potpore s obzirom na cilj „Ulaganje za radna mjesta i rast” iz članka 5. stavka 2. točke (a) Uredbe (EU) 2021/1060 te posebne odredbe za programiranje i pokazatelji potrebni za praćenje.

Članak 2.

Specifični cilj

U skladu s člankom 5. stavkom 1. drugim podstavkom Uredbe (EU) 2021/1060, FPT doprinosi jedinstvenom specifičnom cilju omogućivanja regijama i ljudima da ublaže socijalne i ekonomske učinke te učinke na zapošljavanje i okoliš koje ima tranzicija prema energetske ciljevima Unije za 2030. i klimatski neutralnom gospodarstvu do 2050., na temelju Pariškog sporazuma.

Članak 3.

Geografski opseg i sredstva u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast”

1. FPT podupire cilj „Ulaganje za radna mjesta i rast” u svim državama članicama.
2. Sredstva za FPT u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” koja su raspoloživa za proračunsku obvezu za razdoblje 2021. – 2027. iznose 7 500 000 000 EUR u cijenama iz 2018. kako je utvrđeno u članku 110. stavku 1. točki (g) Uredbe (EU) 2021/1060.
3. Sredstva iz stavka 2. se, ovisno o slučaju, mogu uvećati dodatnim sredstvima dodijeljenima u proračunu Unije i drugim sredstvima u skladu s primjenjivim temeljnim aktom.
4. Komisija provedbenim aktom donosi odluku u kojoj se određuje godišnja raščlamba raspoloživih sredstava, uključujući sva dodatna sredstva iz stavka 3., po državi članici u skladu s dodijeljenim sredstvima utvrđenima u Prilogu I.

Članak 4.

Sredstva iz Instrumenta Europske unije za oporavak

1. Mjere iz članka 1. stavka 2. Uredbe (EU) 2020/2094 provode se na temelju ove Uredbe s iznosom od 10 000 000 000 EUR u cijenama iz 2018. kako je navedeno u članku 109. stavku 1. drugom podstavku Uredbe (EU) 2021/1060 i podložno članku 3. stavcima 3., 4., 7. i 9. Uredbe (EU) 2020/2094.

⁽¹⁵⁾ Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetske unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 21.12.2018., str. 1.).

Taj se iznos smatra drugim sredstvima iz članka 3. stavka 3. ove Uredbe. Kako je predviđeno u članku 3. stavku 1. Uredbe (EU) 2020/2094, taj iznos predstavlja vanjske namjenske prihode u smislu članka 21. stavka 5. Financijske uredbe.

2. Iznos iz stavka 1. ovog članka stavlja se na raspolaganje za proračunsku obvezu u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” za godine od 2021. do 2023. uz sredstva iz članka 3. kako slijedi:

— 2021.: 2 000 000 000 EUR;

— 2022.: 4 000 000 000 EUR;

— 2023.: 4 000 000 000 EUR;

Iznos od 15 600 000 EUR u cijenama iz 2018. stavlja se na raspolaganje za administrativne rashode iz sredstava iz prvog podstavka.

3. Godišnja raspodjela iznosa iz stavka 1. prvog podstavka ovog članka po državama članicama uključuje se u odluku Komisije iz članka 3. stavka 4. u skladu s dodijeljenim sredstvima utvrđenima u Prilogu I.

4. Odstupajući od članka 14. stavka 3. Financijske uredbe, na proračunske obveze koje se temelje na sredstvima iz stavka 1. ovog članka primjenjuju se pravila o opozivu utvrđena u glavi VII. poglavlju IV. Uredbe (EU) 2021/1060. Odstupajući od članka 12. stavka 4. točke (c) Financijske uredbe, ta se sredstva ne upotrebljavaju za sljedeći program ili sljedeće djelovanje.

5. Plaćanja za programe knjiže se na najraniju otvorenu obvezu FPT-a, počevši prvo s obvezama iz sredstava iz stavka 1. prvog podstavka dok se ne potroše.

Članak 5.

Mehanizam zelenog nagrađivanja

1. Ako se na temelju članka 3. stavka 3. sredstva za FPT povećaju prije 31. prosinca 2024., ta dodatna sredstva raspodjeljuju se među državama članicama na temelju nacionalnih udjela utvrđenih u Prilogu I.

2. Ako se na temelju članka 3. stavka 3. ove Uredbe sredstva za FPT povećaju nakon 31. prosinca 2024., ta dodatna sredstva raspodjeljuju se među državama članicama u skladu s metodologijom utvrđenom u drugom podstavku ovog stavka na temelju promjene emisija stakleničkih plinova iz njihovih industrijskih postrojenja u razdoblju od 2018. do zadnje godine za koju su dostupni podaci, kako je navedeno u izvješću dostavljenom u skladu s člankom 7. Uredbe (EZ) br. 166/2006 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁶⁾. Promjena emisija stakleničkih plinova svake države članice izračunava se zbrajanjem emisija stakleničkih plinova samo onih regija razine NUTS 3 koje su utvrđene u teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju u skladu s člankom 11. stavkom 1. ove Uredbe.

Dodjela dodatnih sredstava za svaku državu članicu utvrđuje se u skladu sa sljedećim:

(a) za države članice koje su postigle smanjenje emisija stakleničkih plinova, smanjenje emisija stakleničkih plinova koje je postigla svaka država članica izračunava se iskazivanjem razine emisija stakleničkih plinova posljednje referentne godine kao postotka emisija stakleničkih plinova zabilježenih 2018.; za države članice koje nisu postigle smanjenje emisija stakleničkih plinova, taj postotak iznosi 100 %;

(b) konačni udio za svaku državu članicu dobiva se dijeljenjem nacionalnog udjela utvrđenog u Prilogu I. s postocima koji proizlaze iz točke (a); i

(c) rezultat izračuna iz točke (b) prilagođava se kako bi zbroj iznosio 100 %.

⁽¹⁶⁾ Uredba (EZ) br. 166/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. siječnja 2006. o uspostavi Europskog registra ispuštanja i prijenosa onečišćujućih tvari i o izmjeni direktiva Vijeća 91/689/EEZ i 96/61/EZ (SL L 33, 4.2.2006., str. 1.).

3. Države članice uključuju dodatna sredstva u svoje programe i podnose izmjene programa u skladu s člankom 24. Uredbe (EU) 2021/1060.

Članak 6.

Posebna dodijeljena sredstva za najudaljenije regije i otoke

Pri pripremi svojih teritorijalnih planova za pravednu tranziciju u skladu s člankom 11. stavkom 1., države članice posebno uzimaju u obzir stanje na otocima i u najudaljenijim regijama koje se suočavaju s ozbiljnim socioekonomskim izazovima koji proizlaze iz postupka tranzicije prema klimatskim i energetske ciljevima Unije za 2030. i klimatski neutralnom gospodarstvu Unije do 2050., uzimajući u obzir njihove posebne potrebe priznate u člancima 174. i 349. UFEU-a.

Kada uključuju takva područja u svoje teritorijalne planove za pravednu tranziciju, države članice utvrđuju poseban iznos dodijeljenih sredstava za ta područja uz odgovarajuće obrazloženje, uzimajući u obzir posebne izazove tih područja.

Članak 7.

Uvjetni pristup sredstvima

1. Ako se država članica nije obvezala na provedbu cilja postizanja klimatski neutralne Unije do 2050., samo 50 % godišnjih dodijeljenih sredstava za tu državu članicu utvrđenih u skladu s člankom 3. stavkom 4. i člankom 4. stavkom 3. stavlja se na raspolaganje za programiranje i uključuje u prioritete.

Odstupajući od članka 10. stavka 1. ove Uredbe, preostalih 50 % godišnjih dodijeljenih sredstava ne uključuje se u prioritete. U takvim slučajevima programi koji se podupiru iz FPT-a i podneseni u skladu s člankom 21. Uredbe (EU) 2021/1060 uključuju samo 50 % godišnjih dodijeljenih sredstava FPT-a u tablici iz članka 22. stavka 3. točke (g) podtočke ii. te Uredbe. U tablici iz članka 22. stavka 3. točke (g) podtočke i. te Uredbe zasebno se utvrđuju dodijeljena sredstva raspoloživa za programiranje i ona dodijeljena sredstva koja se ne programiraju.

2. Komisija odobrava programe koji sadržavaju prioritet FPT-a ili bilo koju izmjenu tih programa samo ako se poštuju zahtjevi utvrđeni u programskom dijelu dodijeljenih sredstava u skladu sa stavkom 1.

3. Čim se država članica obveže na provedbu cilja postizanja klimatski neutralne Unije do 2050., ona može podnijeti zahtjev za izmjenu svakog programa koji se podupire iz FPT-a u skladu s člankom 24. Uredbe (EU) 2021/1060 i uključiti neprogramirana dodijeljena sredstva koja nisu opozvana.

4. Proračunske obveze preuzimaju se na temelju tablice iz članka 22. stavka 3. točke (g) podtočke i. Uredbe (EU) 2021/1060. Obveze koje se odnose na neprogramirana dodijeljena sredstva ne upotrebljavaju se za plaćanja i ne uključuju se u osnovu za izračun pretfinanciranja u skladu s člankom 90. te Uredbe sve dok se ne stave na raspolaganje za programiranje u skladu sa stavkom 3. ovog članka.

Odstupajući od članka 105. Uredbe (EU) 2021/1060, ako se država članica nije obvezala na provedbu cilja postizanja klimatski neutralne Unije do 2050. do 31. prosinca bilo koje godine počevši od 2022., proračunske obveze za prethodnu godinu koje se odnose na neprogramirana dodijeljena sredstva u cijelosti se opozivaju sljedeće godine.

Članak 8.

Područje primjene potpore

1. FPT podupire samo aktivnosti koje su izravno povezane s njegovim specifičnim ciljem utvrđenim u članku 2. i koje doprinose provedbi teritorijalnih planova za pravednu tranziciju utvrđenih u skladu s člankom 11.

2. U skladu sa stavkom 1. FPT podupire isključivo sljedeće aktivnosti:
- (a) produktivna ulaganja u MSP-ove, uključujući mikropoduzeća i novoosnovana poduzeća, što dovodi do gospodarske diversifikacije, modernizacije i preusmjerenja;
  - (b) ulaganja u osnivanje novih tvrtki, među ostalim putem poduzetničkih inkubatora i usluga savjetovanja, što dovodi do otvaranja radnih mjesta;
  - (c) ulaganja u aktivnosti istraživanja i inovacija, među ostalim na sveučilištima i u javnim istraživačkim organizacijama, te poticanje prijenosa naprednih tehnologija;
  - (d) ulaganja u uvođenje tehnologija te u sustave i infrastrukture za cjenovno pristupačnu čistu energiju, uključujući tehnologije za skladištenje energije, i u smanjenje emisija stakleničkih plinova;
  - (e) ulaganja u obnovljivu energiju u skladu s Direktivom (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁷⁾, uključujući u njoj navedene kriterije održivosti, te u energetske učinkovitost, među ostalim za potrebe smanjenja energetskog siromaštva;
  - (f) ulaganja u pametnu i održivu lokalnu mobilnost, uključujući dekarbonizaciju lokalnog prometnog sektora i njegove infrastrukture;
  - (g) sanacija i modernizacija mreža centraliziranog grijanja s ciljem poboljšanja energetske učinkovitosti sustava centraliziranog grijanja i ulaganja u proizvodnju toplinske energije pod uvjetom da se instalacije proizvodnje toplinske energije opskrbljuju isključivo iz obnovljivih izvora energije;
  - (h) ulaganja u digitalizaciju, digitalne inovacije i digitalnu povezanost;
  - (i) ulaganja u projekte sanacije i dekontaminacije industrijskih lokacija, obnove zemljišta te uključujući, ako je potrebno, projekte zelene infrastrukture i prenamjene, uzimajući u obzir načelo „onečišćivač plaća“;
  - (j) ulaganja u poboljšanje kružnoga gospodarstva, među ostalim sprečavanjem stvaranja otpada, smanjenjem otpada, učinkovitošću resursa, ponovnom uporabom, popravkom i recikliranjem;
  - (k) stjecanje dodatnih vještina i prekvalifikacija radnika i tražitelja zaposlenja;
  - (l) pomoć tražiteljima zaposlenja u traženju posla;
  - (m) aktivno uključivanje tražitelja zaposlenja;
  - (n) tehnička pomoć;
  - (o) ostale aktivnosti u područjima obrazovanja i socijalne uključenosti, uključujući, ako je to valjano obrazloženo, ulaganja u infrastrukturu za potrebe centara za osposobljavanje, objekata za skrb o djeci i starijim osobama kako je navedeno u teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju u skladu s člankom 11.

Osim toga, FPT može podupirati, u područjima koja su određena kao potpomognuta područja u smislu članka 107. stavka 3. točaka (a) i (c) UFEU-a, produktivna ulaganja u poduzeća koja nisu MSP-ovi, pod uvjetom da su takva ulaganja odobrena kao dio teritorijalnog plana za pravednu tranziciju na temelju informacija koje se zahtijevaju na temelju članka 11. stavka 2. točke (h) ove Uredbe. Takva su ulaganja prihvatljiva samo ako su potrebna za provedbu teritorijalnog plana za pravednu tranziciju, ako doprinose tranziciji prema klimatski neutralnom gospodarstvu Unije do 2050. i ostvarivanju povezanih okolišnih ciljeva, ako je njihova potpora potrebna za otvaranje radnih mjesta na utvrđenom području i ako ne dovode do premještanja kako je definirano u članku 2. točki 27. Uredbe (EU) 2021/1060.

FPT može podupirati i ulaganja radi postizanja smanjenja emisija stakleničkih plinova iz djelatnosti navedenih u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ pod uvjetom da su takva ulaganja odobrena kao dio teritorijalnog plana za pravednu tranziciju na temelju informacija koje se zahtijevaju na temelju članka 11. stavka 2. točke (i) ove Uredbe. Takva su ulaganja prihvatljiva samo ako su potrebna za provedbu teritorijalnog plana za pravednu tranziciju.

Članak 9.

Izuzeca iz područja primjene potpore

FPT ne podupire:

⁽¹⁷⁾ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.).

- (a) razgradnju ili izgradnju nuklearnih elektrana;
- (b) proizvodnju, preradu i stavljanje na tržište duhana i duhanskih proizvoda;
- (c) poduzetnika u teškoćama, kako je definiran u članku 2. točki 18. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 ⁽¹⁸⁾, osim ako je odobreno na temelju privremenih pravila o državnim potporama utvrđenih za ublažavanje iznimnih okolnosti ili na temelju de minimis potpora za potporu ulaganjima kojima se smanjuju troškovi energije u kontekstu postupka energetske tranzicije;
- (d) ulaganja povezana s proizvodnjom, preradom, prijevozom, distribucijom, skladištenjem ili izgaranjem fosilnih goriva.

Članak 10.

Programiranje sredstava FPT-a

1. Sredstva FPT-a programiraju se za kategorije regija u kojima se predmetna područja nalaze, na temelju teritorijalnih planova za pravednu tranziciju uspostavljenih u skladu s člankom 11. koje je Komisija odobrila kao dio programa ili izmjenu programa. Programirana sredstva imaju oblik jednog ili više posebnih programa ili jednog ili više prioriteta u okviru programa.

Komisija odobrava program ili bilo koju njegovu izmjenu samo ako je utvrđivanje područja koja su najteže pogođena postupkom tranzicije i koja su navedena u odgovarajućem teritorijalnom planu za pravednu tranziciju, valjano obrazloženo i ako je relevantni teritorijalni plan za pravednu tranziciju u skladu s integriranim nacionalnim energetskim i klimatskim planom dotične države članice.

2. Prioritet ili prioritete FPT-a obuhvaćaju sredstva FPT-a koja se sastoje od cjelovitih ili djelomičnih dodijeljenih sredstava FPT-a za države članice i sredstava prenesenih u skladu s člankom 27. Uredbe (EU) 2021/1060. Ukupna sredstva iz EFRR-a i fonda ESF+ prenesena u FPT ne premašuju trostruki iznos potpore iz FPT-a tom prioritetu isključujući sredstva iz članka 4. stavka 1. ove Uredbe.

3. U skladu s člankom 112. Uredbe (EU) 2021/1060, stopa sufinanciranja, koja je primjenjiva na regiju u kojoj se nalazi područje ili područja utvrđena u teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju u skladu s člankom 11. ove Uredbe, za prioritet ili prioritete FPT-a ne smije biti viša od:

- (a) 85 % za slabije razvijene regije;
- (b) 70 % za tranzicijske regije;
- (c) 50 % za razvijenije regije.

Članak 11.

Teritorijalni planovi za pravednu tranziciju

1. Države članice, zajedno s relevantnim lokalnim i regionalnim tijelima dotičnih područja, pripremaju jedan ili više teritorijalnih planova za pravednu tranziciju koji obuhvaćaju jedno ili više pogođenih područja koja odgovaraju regiji razine NUTS 3 ili njezinim dijelovima, u skladu s predložkom utvrđenim u Prilogu II. Ta su područja ona koja su najteže pogođena na temelju gospodarskih i socijalnih učinaka tranzicije, posebno s obzirom na očekivanu prilagodbu radnika ili gubitak radnih mjesta u sektoru proizvodnje i upotrebe fosilnih goriva i na potrebe preobrazbe proizvodnih procesa industrijskih postrojenja s najvišim emisijama stakleničkih plinova.

⁽¹⁸⁾ Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (SL L 187, 26.6.2014., str. 1.).

2. Teritorijalni plan za pravednu tranziciju sadržava sljedeće elemente:
  - (a) opis postupka tranzicije na nacionalnoj razini prema klimatski neutralnom gospodarstvu, uključujući vremenski okvir ključnih koraka u tranziciji prema klimatskim i energetske ciljevima Unije za 2030. i klimatski neutralnom gospodarstvu Unije do 2050. koji su u skladu s najnovijom verzijom integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana;
  - (b) obrazloženje za utvrđivanje područja koja su najteže pogođena postupkom tranzicije iz točke (a) ovog stavka i koja se trebaju podupirati iz FPT-a u skladu sa stavkom 1.;
  - (c) ocjenu izazova povezanih s tranzicijom s kojima se suočavaju utvrđena područja koja su najteže pogođena, uključujući socijalni i ekonomski učinak te učinak na okoliš koji ima tranzicija prema klimatski neutralnom gospodarstvu Unije do 2050., pri čemu se navodi mogući broj pogođenih i izgubljenih radnih mjesta, rizici depopulacije te razvojne potrebe i ciljevi koji se trebaju postići do 2030. i koji su povezani s preobrazbom ili prestankom odvijanja djelatnosti s visokim emisijama stakleničkih plinova na tim područjima;
  - (d) opis očekivanog doprinosa potpore FPT-a ublažavanju socijalnih, demografskih, ekonomskih, zdravstvenih učinaka i učinka na okoliš tranzicije na klimatski neutralno gospodarstvo Unije do 2050., uključujući očekivani doprinos u smislu otvaranja i očuvanja radnih mjesta;
  - (e) ocjenu njegove usklađenosti s drugim relevantnim nacionalnim, regionalnim ili teritorijalnim strategijama i planovima;
  - (f) opis mehanizama upravljanja koji se sastoje od partnerskih aranžmana, planiranih mjera praćenja i evaluacije te odgovornih tijela;
  - (g) opis vrste predviđenih operacija i njihov očekivani doprinos ublažavanju učinka tranzicije;
  - (h) ako se potpora pruža produktivnim ulaganjima u poduzeća koja nisu MSP-ovi, okvirni popis operacija i poduzeća kojima se pruža potpora te obrazloženje potrebe za takvom potporom u obliku analize nedostataka kojom se dokazuje da bi očekivani gubitak radnih mjesta premašio očekivani broj stvorenih radnih mjesta kad ne bi bilo ulaganja;
  - (i) ako se potpora pruža ulaganjima radi smanjenja emisija stakleničkih plinova iz djelatnosti navedenih u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ, popis operacija kojima treba pružiti potporu i obrazloženje da te operacije doprinose tranziciji prema klimatski neutralnom gospodarstvu i vode prema znatnom smanjenju emisija stakleničkih plinova koje su znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti koje su utvrđene za dodjelu besplatnih emisijskih jedinica na temelju Direktive 2003/87/EZ te pod uvjetom da su te operacije potrebne za očuvanje znatnog broja radnih mjesta;
  - (j) sinergije i komplementarnosti s drugim relevantnim programima Unije kako bi se odgovorilo na utvrđene razvojne potrebe; i
  - (k) sinergije i komplementarnosti s planiranom potporom iz drugih stupova mehanizma za pravednu tranziciju.
3. Priprema i provedba teritorijalnih planova za pravednu tranziciju uključuje relevantne partnere u skladu s člankom 8. Uredbe (EU) 2021/1060 i, prema potrebi, Europsku investicijsku banku i Europski investicijski fond.
4. Teritorijalni planovi za pravednu tranziciju u skladu su s relevantnim teritorijalnim strategijama iz članka 29. Uredbe (EU) 2021/1060 i s relevantnim strategijama pametne specijalizacije, integriranim nacionalnim energetskim i klimatskim planovima i europskim stupom socijalnih prava.

Ako ažuriranje integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) 2018/1999 zahtijeva reviziju teritorijalnog plana za pravednu tranziciju, ta se revizija provodi u okviru preispitivanja sredinom programskog razdoblja u skladu s člankom 18. Uredbe (EU) 2021/1060.

5. Ako države članice namjeravaju iskoristiti mogućnost primanja potpore u okviru ostalih stupova mehanizma za pravednu tranziciju, u njihovim teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju navode se sektori i tematska područja za koja je predviđena potpora u okviru tih stupova.

Članak 12.**Pokazatelji**

1. Zajednički pokazatelji ostvarenja i rezultata utvrđeni u Prilogu III. i, kada je to valjano obrazloženo u teritorijalnom planu za pravednu tranziciju, pokazatelji ostvarenja i rezultata za pojedine programe, upotrebljavaju se u skladu s člankom 16. stavkom 1. drugim podstavkom točkom (a), člankom 22. stavkom 3. točkom (d) podtočkom ii. i člankom 42. stavkom 2. točkom (b) Uredbe (EU) 2021/1060.
2. Za pokazatelje ostvarenja osnovne su vrijednosti nula. Ključne etape utvrđene za 2024. i ciljne vrijednosti utvrđene za 2029. kumulativne su. Ciljne vrijednosti ne revidiraju se nakon što Komisija odobri zahtjev za izmjenu programa podnesen u skladu s člankom 18. stavkom 3. Uredbe (EU) 2021/1060.
3. Ako prioritet FPT-a podupire aktivnosti iz članka 8. stavka 2. točka (k), (l) ili (m), podaci o pokazateljima za sudionike dostavljaju se samo ako su dostupni svi podaci koji se odnose na tog sudionika koji se zahtijevaju u skladu s Prilogom III.

Članak 13.**Financijski ispravci**

Na temelju pregleda završnog izvješća o uspješnosti programa, Komisija može izvršiti financijske ispravke u skladu s člankom 104. Uredbe (EU) 2021/1060 ako je postignuto manje od 65 % ciljnih vrijednosti utvrđenih za jednog ili više pokazatelja ostvarenja.

Financijski ispravci razmjerni su postignućima i ne primjenjuju se ako je do neuspjeha u ostvarivanju ciljnih vrijednosti došlo zbog društveno-gospodarskih ili okolišnih čimbenika, znatnih promjena u gospodarskim ili okolišnim uvjetima u dotičnoj državi članici ili zbog više sile s ozbiljnim posljedicama za provedbu dotičnih prioriteta.

Članak 14.**Preispitivanje**

Komisija do 30. lipnja 2025. preispituje provedbu FPT-a s obzirom na specifični cilj utvrđen u članku 2., uzimajući u obzir moguće izmjene Uredbe (EU) 2020/852 i klimatskih ciljeva Unije utvrđenih u uredbi Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”) te razvoj provedbe Plana ulaganja za održivu Europu. Na toj osnovi Komisija Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće koje može biti popraćeno zakonodavnim prijedlozima.

Članak 15.**Stupanje na snagu**

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 24. lipnja 2021.

Za Europski parlament
Predsjednik
D. M. SASSOLI

Za Vijeće
Predsjednica
A. P. ZACARIAS

PRILOG I.

SREDSTVA DODIJELJENA DRŽAVAMA ČLANICAMA

	Sredstava dodijeljena iz Instrumenta Europske unije za oporavak	Sredstava dodijeljena iz sredstava VFO-a	Ukupna dodijeljena sredstva	Udio država članica u ukupnom iznosu
Belgija	95	71	166	0,95 %
Bugarska	673	505	1 178	6,73 %
Češka	853	640	1 493	8,53 %
Danska	46	35	81	0,46 %
Njemačka	1 288	966	2 254	12,88 %
Estonija	184	138	322	1,84 %
Irska	44	33	77	0,44 %
Grčka	431	324	755	4,31 %
Španjolska	452	339	790	4,52 %
Francuska	535	402	937	5,35 %
Hrvatska	97	72	169	0,97 %
Italija	535	401	937	5,35 %
Cipar	53	39	92	0,53 %
Latvija	100	75	174	1,00 %
Litva	142	107	249	1,42 %
Luksemburg	5	4	8	0,05 %
Mađarska	136	102	237	1,36 %
Malta	12	9	21	0,12 %
Nizozemska	324	243	567	3,24 %
Austrija	71	53	124	0,71 %
Poljska	2 000	1 500	3 500	20,00 %
Portugal	116	87	204	1,16 %
Rumunjska	1 112	834	1 947	11,12 %
Slovenija	134	101	235	1,34 %
Slovačka	239	179	418	2,39 %
Finska	242	182	424	2,42 %
Švedska	81	61	142	0,81 %
EU 27	10 000	7 500	17 500	100,00 %

Dodijeljena sredstva u milijunima EUR, u cijenama iz 2018. i prije odbitaka za rashode za tehničku pomoć i administrativne rashode (moguće je da se ukupni iznosi ne podudaraju zbog zaokruživanja na najbliži veći ili manji cijeli broj).

PRILOG II.

PREDLOŽAK ZA TERITORIJALNE PLANOVE ZA PRAVEDNU TRANZICIJU

1. Pregled postupka tranzicije i utvrđivanje najteže pogođenih područja unutar države članice

Polje za unos teksta [12000]

Upućivanje: članak 11. stavak 2. točka (a)

1.1. Pregled očekivanog postupka tranzicije prema klimatskim i energetske ciljevima Unije za 2030. i klimatski neutralnom gospodarstvu Unije do 2050., u skladu s ciljevima integriranih nacionalnih energetske i klimatske planova i drugim postojećim tranzicijskim planovima s vremenskim okvirom prestanka ili smanjivanja aktivnosti kao što su rudarenje ugljena i lignita ili proizvodnja električne energije na ugljen

Upućivanje: članak 11. stavak 2. točka (b)

1.2. Utvrđivanje područja za koja se očekuje da će biti najteže pogođena i obrazloženje tog odabira s odgovarajućom procjenom gospodarskih učinaka i učinaka na zapošljavanje na temelju pregleda iz odjeljka 1.1.

Upućivanje: članak 6.

1.3. Utvrđivanje najudaljenijih regija i otoka s posebnim izazovima unutar područja navedenih u odjeljku 1.1. i posebnih iznosa dodijeljenih sredstava za ta područja uz odgovarajuće obrazloženje

2. Procjena izazova povezanih s tranzicijom za svako utvrđeno područje

2.1. Procjena gospodarskog, socijalnog i teritorijalnog učinka tranzicije prema klimatski neutralnom gospodarstvu Unije do 2050.

Upućivanje: članak 11. stavak 2. točka (c)

Polje za unos teksta [12000]

Utvrđivanje pogođenih gospodarskih djelatnosti i industrijskih sektora, uz razlikovanje:

- sektora u opadanju, za koje se očekuje da će nestati ili znatno smanjiti svoje aktivnosti povezane s tranzicijom, uključujući odgovarajući vremenski okvir;
- sektora u preobrazbi, za čije se aktivnosti, procese i ostvarenja očekuje da će se preobraziti.

Za svaku od dvije vrste sektora:

- očekivani gubitak radnih mjesta i potrebe za prekvalifikacijom, uzimajući u obzir predviđanja potreba za vještinama;
- potencijal za gospodarsku diversifikaciju i prilike za razvoj.

2.2. Razvojne potrebe i ciljevi do 2030. u cilju postizanja klimatski neutralnog gospodarstva Unije do 2050.

Upućivanje: članak 11. stavak 2. točka (d)

Polje za unos teksta [6000]

- Razvojne potrebe za ublažavanje izazova povezanih s tranzicijom;
- Ciljevi i rezultati koji se očekuju provedbom prioriteta FPT-a, uključujući očekivani doprinos u smislu otvaranja i očuvanja radnih mjesta.

2.3. Usklađenost s drugim relevantnim nacionalnim, regionalnim ili teritorijalnim strategijama i planovima

Upućivanje: članak 11. stavak 2. točka (e)

Polje za unos teksta [6000]

- Strategije pametne specijalizacije;
- Teritorijalne strategije iz članka 29. Uredbe (EU) 2021/...;
- Ostali regionalni ili nacionalni razvojni planovi.

2.4. Vrste predviđenih operacija

Polje za unos teksta [12000]

Upućivanje: članak 11. stavak 2. točka (g)

- vrsta predviđenih operacija i njihov očekivani doprinos ublažavanju učinka tranzicije

Upućivanje: članak 11. stavak 2. točka (h)

Ispuniti samo ako se potpora pruža produktivnim ulaganjima u poduzeća koja nisu MSP-ovi:

- okvirni popis operacija i poduzeća kojima se pruža potpora te za svako od njih obrazloženje potrebe za takvom potporom s pomoću analize nedostataka kojom se dokazuje da bi očekivani gubitak radnih mjesta premašio očekivani broj stvorenih radnih mjesta kad ne bi bilo ulaganja

Ažuriranje ili ispunjavanje ovog odjeljka revizijom teritorijalnih planova za pravednu tranziciju, ovisno o odluci o pružanju takve potpore.

Upućivanje: članak 11. stavak 2. točka (i);

Ispuniti samo ako se potpora pruža ulaganjima radi smanjenja emisija stakleničkih plinova iz djelatnosti navedenih u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ:

- popis operacija kojima se pruža potpora i obrazloženje da one doprinose tranziciji prema klimatski neutralnom gospodarstvu i vode prema znatnom smanjenju emisija stakleničkih plinova koje su znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti koje su utvrđene za dodjelu besplatnih emisijskih jedinica u okviru Direktive 2003/87/EZ te pod uvjetom da su te operacije potrebne za očuvanje znatnog broja radnih mjesta

Ažuriranje ili ispunjavanje ovog odjeljka revizijom teritorijalnih planova za pravednu tranziciju, ovisno o odluci o pružanju takve potpore.

Upućivanje: članak 11. stavak 2. točka (j)

- sinergije i komplementarnosti predviđenih operacija s drugim relevantnim programima Unije u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” (podupiranje postupka tranzicije), drugim financijskim instrumentima (Fond za modernizaciju trgovanja emisijama Unije) kako bi se odgovorilo na utvrđene razvojne potrebe

Upućivanje: članak 11. stavak 2. točka (k) i članak 11. stavak 5.

- sinergije i komplementarnosti s planiranom potporom iz drugih stupova mehanizma za pravednu tranziciju
- sektori i tematska područja za koja se predviđa potpora u okviru ostalih stupova

ZAJEDNIČKI POKAZATELJI OSTVARENJA I ZAJEDNIČKI POKAZATELJI REZULTATA ZA FOND ZA PRAVEDNU TRANZICIJU ⁽¹⁾

REGIO zajednički pokazatelji ostvarenja (RCO) i REGIO zajednički pokazatelji rezultata (RCR)	
Ostvarenja	Rezultati
RCO 01 – Poduzeća koja su primila potporu (od čega: mikro-, mala, srednja, velika) (*)	RCR 01 – Stvorena radna mjesta u subjektima koji su primili potporu
RCO 02 – Poduzeća koja su primila potporu u obliku bespovratnih sredstava	RCR 102 – Stvorena radna mjesta u području istraživanja u subjektima koji su primili potporu
RCO 03 – Poduzeća koja su primila potporu u obliku financijskih instrumenata	RCR 02 – Privatna ulaganja u iznosu jednakom javnoj potpori (od čega: bespovratna sredstva, financijski instrumenti) (*)
RCO 04 – Poduzeća koja su primila nefinancijsku potporu	RCR 03 – MSP-ovi koji uvode inovacije u proizvode ili procese
RCO 05 – Novoosnovana poduzeća koja su primila potporu	RCR 04 – MSP-ovi koji uvode inovacije u stavljanje na tržište ili organizaciju
RCO 07 – Istraživačke organizacije koje sudjeluju u zajedničkim istraživačkim projektima	RCR 05 – MSP-ovi koji uvode interne inovacije
RCO 10 – Poduzeća koja surađuju s istraživačkim organizacijama	RCR 06 – Zahtjevi za izdavanje patenta podneseni Europskom patentnom uredu
RCO 121 – Poduzeća koja su primila potporu radi smanjenja emisija stakleničkih plinova iz djelatnosti navedenih u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ	RCR 29a – Procijenjene emisije stakleničkih plinova iz djelatnosti navedenih u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ u poduzećima koja su primila potporu
RCO 13 – Vrijednost digitalnih usluga, proizvoda i procesa razvijenih za poduzeća	RCR 11 – Korisnici novih i poboljšanih javnih digitalnih usluga, proizvoda i procesa
	RCR 12 – Korisnici novih i poboljšanih digitalnih usluga, proizvoda i procesa koje su razvila poduzeća
RCO 15 – Kapacitet stvorene inkubacije	RCR 17 – Nova poduzeća koja opstaju na tržištu
	RCR 18 – MSP-ovi koji se koriste uslugama inkubatora nakon stvaranja inkubatora
RCO 101 – MSP-ovi koji ulažu u vještine za pametnu specijalizaciju, industrijsku tranziciju i poduzetništvo	RCR 97 – Pripravništva omogućena potporama u MSP-ovima
	RCR 98 – Osoblje MSP-ova koje završava osposobljavanje za vještine za pametnu specijalizaciju, industrijsku tranziciju i poduzetništvo (prema vrsti vještine: tehnička, upravljačka, poduzetnička, zelena, druga) (*)
RCO 18 – Stambeni objekti s poboljšanim energetske svojstvima	RCR 26 – Godišnja potrošnja primarne energije (od čega: stambeni objekti, javne zgrade, poduzeća, druga) (*)
RCO 19 – Javne zgrade s poboljšanim energetske svojstvima	RCR 29 – Procijenjene emisije stakleničkih plinova
RCO 20 – Novoizgrađene ili poboljšane mreže centraliziranoga grijanja i hlađenja	
RCO 104 – Broj jedinica visokoučinkovite kogeneracije	

(¹) U svrhu prikazivanja, pokazatelji su razvrstani kako bi se olakšalo usklađivanje s pokazateljima obuhvaćenima drugim uredbama za pojedine fondove.

RCO 22 – Dodatni kapaciteti za proizvodnju obnovljive energije (od čega: električna energija, toplinska energija) (*)	RCR 31 – Ukupno proizvedena obnovljiva energija (od čega: električna energija, toplinska energija) (*) RCR 32 – Ugrađeni dodatni operativni kapaciteti za obnovljivu energiju
RCO 34 – Dodatni kapacitet za recikliranje otpada RCO 107 – Ulaganja u postrojenja za odvojeno prikupljanje otpada RCO 119 – Otpad pripremljen za ponovnu upotrebu	RCR 47 – Reciklirani otpad RCR 48 – Otpad koji se upotrebljava kao sirovina
RCO 36 – Zelena infrastruktura za koju je primljena potpora za druge svrhe osim prilagodbe klimatskim promjenama RCO 38 – Površina obnovljenog zemljišta za koje je primljena potpora RCO 39 – Područje obuhvaćeno postavljenim sustavima za praćenje onečišćenja zraka	RCR 50 – Stanovništvo koje ostvaruje koristi od mjera za kvalitetu zraka (**) RCR 52 – Obnovljeno zemljište koje se upotrebljava za zelene površine, socijalne stanove, gospodarske ili druge svrhe
RCO 55 - Duljina novih tramvajskih linija i linija podzemne željeznice RCO 56 - Duljina obnovljenih ili moderniziranih tramvajskih linija i linija podzemne željeznice RCO 57 – Kapacitet okolišno prihvatljivih željezničkih vozila za kolektivni javni prijevoz RCO 58 - Infrastruktura namijenjena biciklima za koju je primljena potpora RCO 60 - Gradovi s novim ili moderniziranim digitaliziranim sustavima gradskog prijevoza	RCR 62 - Godišnji broj korisnika novog ili moderniziranog javnog prijevoza RCR 63 - Godišnji broj korisnika novih ili moderniziranih tramvajskih linija i linija podzemne željeznice RCR 64 - Godišnji broj korisnika infrastrukture namijenjene biciklima
RCO 61 – Površina novih ili moderniziranih objekata za usluge zapošljavanja	RCR 65 – Godišnji broj korisnika novih ili moderniziranih objekata za usluge zapošljavanja
RCO 66 - Kapacitet učionica novih ili moderniziranih objekata za skrb o djeci RCO 67 - Kapacitet učionica novih ili moderniziranih obrazovnih objekata	RCR 70 - Godišnji broj korisnika novih ili moderniziranih objekata za skrb o djeci RCR 71 - Godišnji broj korisnika novih ili moderniziranih obrazovnih objekata
RCO 113 - Stanovništvo obuhvaćeno projektima u okviru integriranih djelovanja za socioekonomsku uključenost marginaliziranih zajednica, kućanstava s niskim dohotkom i skupina u nepovoljnom položaju (**)	
RCO 69 - Kapacitet novih ili moderniziranih objekata zdravstvene zaštite RCO 70 - Kapacitet novih ili moderniziranih objekata socijalne skrbi (koji nisu stambeni objekti)	RCR 72 – Godišnji broj korisnika novih ili moderniziranih usluga e-zdravstvene skrbi RCR 73 - Godišnji broj korisnika novih ili moderniziranih objekata zdravstvene zaštite RCR 74 - Godišnji broj korisnika novih ili moderniziranih objekata socijalne skrbi

Zajednički pokazatelji trenutačnih ostvarenja (EECO) i zajednički pokazatelji trenutačnih rezultata (EECR) za sudionike ⁽¹⁾, ⁽²⁾

Ostvarenja	Rezultati
EECO 01 – nezaposleni, uključujući dugotrajno nezaposlene (**)	EECR 01 – sudionici koji traže posao nakon prestanka sudjelovanja (**)
EECO 02 – dugotrajno nezaposleni (**)	EECR 02 – sudionici koji se obrazuju/osposobljavaju nakon prestanka sudjelovanja (**)
EECO 03 – neaktivni (**)	EECR 03 – sudionici koji stječu kvalifikaciju nakon prestanka sudjelovanja (**)
EECO 04 – zaposleni, uključujući samozaposlene (**)	EECR 04 – sudionici koji imaju posao, uključujući samozaposlene, po prestanku sudjelovanja (**)
EECO 05 – broj djece mlađe od 18 godina (**)	
EECO 06 – mladi od 18 do 29 godina (**)	
EECO 07 – broj sudionika u dobi od 55 godina i višoj (**)	
EECO 08 – s najviše nižim sekundarnim obrazovanjem (ISCED 0–2) (**)	
EECO 09 – s višim sekundarnim obrazovanjem (ISCED 3) ili obrazovanjem poslije sekundarnog koje nije visokoškolsko (ISCED 4) (**)	
EECO 10 – s visokoškolskim obrazovanjem (ISCED od 5 do 8) (**)	
EECO 11 – ukupni broj sudionika ⁽³⁾	

(*) Raščlamba nije potrebna za programiranje već samo za izvješćivanje.

(**) Podaci koji se izvješćuju su osobni podaci u skladu s člankom 4. stavkom 1. Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

⁽¹⁾ U svrhu prikazivanja, pokazatelji su razvrstani kako bi se olakšalo usklađivanje s pokazateljima obuhvaćenima drugim uredbama za pojedine fondove.

⁽²⁾ Treba izvijestiti o svim pokazateljima ostvarenja i rezultata koji se odnose na sudionike.

Osobni podaci raščlanjuju se po rodu (ženski, muški, „nebinarne” osobe, u skladu s nacionalnim pravom).

Ako određene rezultate nije moguće dobiti, podaci o tim rezultatima ne trebaju se prikupljati ili izvješćivati. Kada je to prikladno, o zajedničkim pokazateljima ostvarenja može se izvješćivati na temelju ciljne grupe operacije.

Ako se podaci prikupljaju iz registara ili jednakovrijednih izvora podataka, države članice mogu upotrebljavati nacionalne definicije.

⁽³⁾ Ovaj pokazatelj izračunava se automatski na temelju zajedničkih pokazatelja ostvarenja povezanih s radnim statusom.